



פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-23 בדצמבר, 2025, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

דיון במכתב התגובה של לשכת רואי חשבון בישראל (להלן – הלשכה) להצעה לתקן חשבונאות מספר 18 (מעודכן 2025) דיווח כספי על ידי בתי חולים ציבוריים וקופות חולים (להלן-מכתב התגובה)

1. היו"ר מציין כי מכתב התגובה התקבל ונכלל בתיק הישיבה. מציין כי שתי הערות שהן טכניות יותר במהותן תוקנו על ידי צדיק ושתי הערות מובאות לדיון הוועדה. מוסיף כי לרשות ניירות ערך לא היו הערות להצעה לתקן חשבונאות מספר 18 (מעודכן 2025) (להלן-ההצעה לתקן).
2. צדיק מציינת כי בוצעו תיקונים והתאמות לנספחים בעקבות הערה 2 של הלשכה (עמודים 43, 54 ו-55 של ההצעה לתקן) בהדגמות של דוח על השינויים בנכסים נטו ושל דוח על תזרימי המזומנים וכן הותאמו שמות ההתחייבויות וההוצאות לתקן חשבונאות מספר 39. מוסיפה כי לגבי הערה 4, נפלה טעות בסעיף התחילה והיא תוקנה כדי לעודד יישום מוקדם לדוחות הכספיים לתקופה המסתיימת בשנת 2024.
3. נציג לשכת רואי חשבון¹ מציין כי מסכים לתיקונים ולהתאמות שבוצעו לנספחים. מוסיף כי לעניין מועד התחילה לא ברור אם עידוד יישום מוקדם לדוחות כספיים לשנת 2024 הוא רלוונטי לאור לוחות הזמנים שלפיהם תקן חשבונאות מספר 18 יפורסם רק בשנת 2026. מציין כי בדרך כלל הוועדה מאפשרת לחברות זמן להערכות ומאפשרת יישום מוקדם.
4. משתתף² מציין כי בדרך כלל הוועדה אינה מעודדת יישום מוקדם, אלא מאפשרת. מוסיף כי אין להגביל לדוחות כספיים מסוימים ויש לאפשר גם לחברה שרוצה לפרסם מחדש את דוחותיה ליישם את התקן. מציע לכתוב "הוועדה מעודדת יישום מוקדם גם לדוחות כספיים לשנים קודמות".

¹ ההתייחסות היא לנציג או לנציגת לשכת רואי חשבון

² ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

5. חבר ועדה³ מציע להשתמש בנוסח הנהוג בתקנים אחרים "יישום מוקדם אפשרי בדוחות כספיים שטרם אושרו." המשתתף מסכים ומציע "יישום מוקדם אפשרי." נציג לשכת רואי החשבון מסכים להצעה זו.
6. היו"ר מסכים להצעת המשתתף.
7. צדיק שואלת איזו הצעה עדיפה "יישום מוקדם אפשרי" או "יישום מוקדם אפשרי לדוחות כספיים שטרם אושרו". חבר הוועדה וחבר ועדה שישי תומכים בחלופה 2. היו"ר, חבר ועדה אחר, חבר ועדה נוסף, וחבר ועדה רביעי תומכים בחלופה 1. **צדיק מסכמת כי סעיף 48 יתוקן ויכלול אמירה כי "יישום מוקדם אפשרי."**
8. נציג לשכת רואי החשבון מציין כי לעניין הוראות המעבר מאחר שאין למעשה זמן להערכות ומשיחה עם משתתף אחר הבין כי תיתכן בעיה באיתור הנתונים, מוצע על ידי הלשכה לאפשר יישום פרוספקטיבי. מוסיף כי במסגרת התיקון הוחלט שלא לנקוט עמדה מה גובה ההוצאה שיש להכיר בה – האם לפי הפקדה רעיונית או לפי אקטואריה וייתכן שחלק מהחברות יבחרו בגישה אחת וחלק אחר יבחרו בגישה אחרת ולא ברור אם אכן כל הנתונים קיימים בשתי הגישות. מציע לאפשר יישום פרוספקטיבי מדוחות הכספיים לשנת 2025, מבלי לתקן מספרי השוואה למקרה שאין את המידע.
9. המשתתף מציין כי אם יישום הדרישה אינו מעשי, תקן חשבונאות מספר 35 מאפשר ליישם באופן פרוספקטיבי. נציג לשכת רואי החשבון מציין כי יישום הדרישות של תקן חשבונאות מספר 35 דורש להוכיח שאין זה מעשי להשיג את המידע, כלומר נטל ההוכחה הוא כבד יותר. המשתתף מציין כי זו הדרך הנכונה וכי תקן חשבונאות מספר 35 דורש גילוי במקרה שהיישום למפרע אינו מעשי.
10. נציג לשכת רואי החשבון מציין כי הוועדה אפשרה יישום פרוספקטיבי בתקנים נוספים דוגמת תקן חשבונאות מספר 43 הכנסות מחוזים עם לקוחות. המשתתף בדעה כי מדובר על גופים ציבוריים ויש לדרוש מהם יישום למפרע ויישום מלא של תקן חשבונאות מספר 35.
11. חבר הוועדה הרביעי מציין כי הנושא עלה לדיון בעקבות הסתייגויות של רואה החשבון המבקר עקב הבנה שונה של קריאת התקן על ידי הגופים המיישמים אותו, כלומר מדובר רק בהבהרה להוראות התקן. בדעה כי מדובר על מצב שונה מתקן הכנסות או מתקן מכשירים פיננסיים וכי מדובר על גופים ציבוריים. בדעה כי אין לאפשר יישום פרוספקטיבי.
12. היו"ר, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף וחבר ועדה חמישי תומכים בעמדת המשתתף וחבר הוועדה הרביעי שאין לאפשר יישום פרוספקטיבי. היו"ר **מסכם שהוראות המעבר יישארו על כנו, כלומר התקן לא יאפשר יישום פרוספקטיבי.**

³ ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

13. נציג לשכת רואי החשבון מציין כי ההערה האחרונה מתייחסת לדרישת גילוי לגבי סכום הטבות עובד שהוכרו (או הווננו) מדי תקופה, אשר ניטלו על ידי בעל השליטה לפי סעיף 17. מוסיף כי סעיף 18 כולל דרישות גילוי לגבי הטבות עובד שקיימת לגביהן מחויבות ומוצע להוסיף דרישת גילוי זו. מציין כי קיימת דרישה לגילוי בדוח על השינויים בנכסים נטו של יתרת הקרן.
14. צדיק מציינת כי סעיף 20 לנספח א דורש להציג את הדוח על השינויים בנכסים נטו ושיכלול לכל הפחות את פריטי התוספות והגרועות לנכסים נטו כמוצג בנספח ז ובנספח ז נוספו תוספות לנכסים נטו בגין הטבות עובד כאלה ולכן לכאורה כבר נדרש גילוי. מסכימה עם נציג לשכת רואי החשבון שהנספחים אינם חלק מהתקן.
15. נציג לשכת רואי החשבון בדעה שיש לכלול דרישת גילוי ברורה במסגרת סעיף 18. **חבר הוועדה הרביעי מסכים עם נציג לשכת רואי החשבון. היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה החמישי מסכימים.**
16. **צדיק מסכמת כי תוסיף את דרישת הגילוי.** שואלת אם יש הערות נוספות לגבי ההצעה לתקן ואם ניתן לאשר את ההצעה לתקן לפרסום לציבור.
17. **היו"ר, חבר הוועדה, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי, חבר הוועדה החמישי וחבר ועדה שישי מאשרים את פרסום לציבור של ההצעה לתקן, לאחר ביצוע התיקונים לעיל.**
18. היו"ר וחברי הוועדה מודים ללשכה על ההערות.

דיון ב - Tentative Agenda Decisions

19. צדיק מציינת כי ה-IFRIC פרסם 4 החלטות טנטטיביות שעוסקות ב-IFRS 18. מוסיפה כי מטרת הדיון היא לבחון אם קיימות לוועדה המקצועית הערות לגבי הניתוח והמסקנות באותן החלטות ולהגיש במידת הצורך מכתב תגובה. מוסיפה כי ניתן לשלוח מכתבי תגובה עד 6.2.26. מציינת כי ההחלטה הראשונה מתייחסת לחברה אם שיש לה השקעות בחברות בחברות בנות רבות והיא מנהלת אותן. מוסיפה כי החברה האם אינה מזהה פעילות עסקית עיקרית לפי IFRS 18 והיא אינה ישות השקעה לפי IFRS 10. מציינת כי השאלה שעלתה היא כיצד לבחון אם יש לחברה האם פעילות עסקית עיקרית בדוחותיה הכספיים הנפרדים. מוסיפה כי החברה האם מציגה את ההשקעות בחברות בנות בעלות בדוחות הכספיים הנפרדים. מציינת כי בהתאם ל-IFRS 18 יש התייחסות להכנסות והוצאות הנובעות מהשקעות בחברות בנות והדרישה היא לסווגן בקטגוריית ההשקעה, אלא אם כן לחברה יש פעילות עסקית עיקרית של השקעה. מציינת כי ה-IFRIC מפנה לסעיף BC99 לפיו הקביעה לגבי פעילות עסקית עיקרית עשויה להיות שונה בדוחות הכספיים המאוחדים לעומת הדוחות הכספיים הנפרדים. מוסיפה כי בהתאם להחלטה, מאחר שלחברה האם אין בדוחות הכספיים הנפרדים פעילות עסקית עיקרית אחרת, פעילות ניהול ההשקעות בחברות הבנות

היא הפעילות העסקית העיקרית בדוחות הנפרדים ולכן הכנסות והוצאות מההשקעות בחברות הבנות יסווגו בדוחות הנפרדים לקטגוריה התפעולית.

20. חבר הוועדה הרביעי מציין כי החלטה זו אינה רלוונטית בישראל, מאחר שתקן חשבונאות בינלאומי 27 אינו מיושם ודוחות נפרדים מוצגים לפי תקנה 9. חבר הוועדה מציין כי קיימת אמירה חשובה ברמה הרוחבית והיא שהסימנים לקיומה של פעילות עסקית עיקרית כגון מגזר או סיכום ביניים הם רק סימנים וכי יכולה להיות פעילות עסקית עיקרית גם בהעדרם, בהתאם לנסיבות. מוסיף כי רשות ניירות ערך תצטרך לשקול את השפעת יישומו של 18 IFRS על דוחות כספיים הנדרשים לפי תקנה 9. מציין כי דוחות כספיים הנדרשים לפי תקנה 9 אינם דוחות כספיים לפי IFRS, אך הדוחות מבוססים על דוחות לפי IFRS. חבר הוועדה הרביעי מציין כי דרישה ליישם את 18 IFRS בדוחות הכספיים הנדרשים לפי תקנה 9 תדרוש בחינה מחדש של פעילות עסקית עיקרית לפי 18 IFRS ודברים נוספים, כאשר הדוחות הכספיים לפי תקנה 9 מוכנים לצרכים מאוד מסוימים. חבר הוועדה השישי מציין כי תקנה 9 היא עניין של הצגה (בין חשבון השקעה לבין סעיפי נכסים והתחייבויות) ואין צורך לבחון מחדש את נושא פעילות עסקית עיקרית לדוגמה, כפי שלא מבוצע על אלמנטים אחרים.

21. חבר הוועדה החמישי מציין כי הסיווג לקטגוריית השקעה בדוחות הכספיים הנפרדים חל גם כאשר המדידה של השקעות בחברות בנות היא לפי שיטת השווי המאזני. צדיק משיבה בחיוב. חבר הוועדה החמישי שואל אם הסיווג הוא לקטגוריית ההשקעה גם אם מדובר בפעילות העסקית העיקרית. צדיק משיבה כי הסיווג עשוי להיות לקטגוריה התפעולית אם מדובר בפעילות העסקית העיקרית וההשקעות נמדדות בשווי הוגן.

22. חבר הוועדה הרביעי מציין כי מדובר בעיוות של התקן לגבי השקעות הנמדדות לפי שיטת השווי המאזני.

23. חבר הוועדה הרביעי מוסיף כי בעקבות האמירה של ה-IASB שיכול להיות שוני בזיהוי פעילות עסקית עיקרית מיוחדת בדוחות המאוחדים לעומת הדוחות הנפרדים ייתכן מצב שבו בעקבות מהותיות לעומת הרווח התפעולי בדוחות הנפרדים, פעילות עסקית מסוימת תהפוך להיות פעילות עסקית עיקרית מיוחדת (לדוגמה, נדל"ן להשקעה שאינו מהותי בדוחות המאוחדים, אבל מהותי בדוחות הנפרדים).

24. **היו"ר מסכם כי הוועדה המקצועית אינה מעוניינת להתייחס להחלטה טנטטיבית זו.**

25. צדיק מציינת כי בניגוד לפניית של ה-IFRIC לקבלת מידע, לגבי החלטות הטנטטיביות ניתן להגיב גם אם הנושא אינו נפוץ בישראל.

26. צדיק מציינת כי ההחלטה הטנטטיבית השנייה עוסקת בצורך בהצגה של סיווג לפי מאפיין פעילות ולפי מהות. מציינת כי סעיף 75 ל-18 IFRS דורש גילוי על גבי דוח רווח והפסד של הוצאות תפעוליות, סכומים שנדרשים לפי 9 IFRS וסכומים שנדרשים לפי 17 IFRS. מוסיפה

כי סעיף 78 דורש סיווג של הוצאות בקטגוריה התפעולית לפי מאפיין הפעילות או לפי מהות ההוצאות, בדומה ל- IAS 1. מציינת כי סעיף 83 קובע שאם ישות מציגה סעיף או מספר סעיפים אשר מורכבים מהוצאות המסווגות לפי מאפיין פעילות בקטגוריה התפעולית היא נדרשת לתת גילוי לסכומים של פחת, הפחתה, הטבות עובד, הפסדים מירידת ערך, הורדת ערך וכו' (כלומר, לפי מהות ההוצאות). מביאה כדוגמה את עלות המכר ומציינת כי יש לתת גילוי לסכומי ההוצאות לפי מהות ההוצאה.

27. חבר הוועדה החמישי מציין כי גילוי כזה נדרש גם כיום. צדיק מסכימה.
28. צדיק מציינת כי הסוגיה שעלתה היא אם דרישה לגילוי לגבי מהות ההוצאות חלה גם על הסכומים הנדרשים לפי IFRS 9 ולפי IFRS 17. מוסיפה כי גם סכומים אלה עשויים לכלול סכומים שונים במהות לדוגמה פחת והפחתה. מציינת כי בהחלטה הטנטטיבית, ה-IFRIC מציין כי סעיף 83 שדורש גילוי למהות ההוצאות אינו מחריג שום סעיף או סוג של הוצאות ולכן דרישת הגילוי חלה גם על סכומים שנדרשים לפי IFRS 9 ולפי IFRS 17. מציינת כי הדוגמה שהובאה במסגרת ההחלטה הטנטטיבית היא הוצאות שירותי ביטוח שעשויות לכלול הפחתה של עלות רכישת חוזה ביטוח.
29. חבר הוועדה הרביעי מציין כי ההחלטה רלוונטית יותר לחברות ביטוח ופחות רלוונטית לגבי סכומים שנדרשים לפי IFRS 9. חבר הוועדה מציין כי סעיף 83 דורש גילוי לחמישה פריטים שאינם רלוונטיים להוצאות המוכרות לפי IFRS 9. מציין כי מבין את ההחלטה מאחר שסעיף 83 אכן מתייחס לכל הוצאה ואינו מחריג סעיף קטן כלשהו בסעיף 75.
30. חבר הוועדה הרביעי שואל אם חברות הביטוח נותנות גילוי זה. חבר הוועדה בדעה שלא.
31. צדיק מציינת כי למיטב זיכרונה הובאה גם דוגמה של IFRS 9. חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה מציינים כי סעיף 83 מפנה רק לתקנים אחרים – לדוגמה פחת לפי IAS 16, IAS 40 או IFRS 16 והפחתה לפי IAS 38. חבר הוועדה האחר מוסיף כי שאלה נוספת שניתנה לה תשובה בהחלטה הטנטטיבית היא לגבי הוצאות שלא הוכרו כהוצאה אלא הונו והתשובה די ברורה כי IFRS 18 מציין זאת מפורשות שנדרש גילוי גם להוצאות שהונו.
32. **צדיק מסכמת כי גם בסוגיה זו לוועדה המקצועית אין הערות. חבר הוועדה הנוסף מציין כי אם יוחלט להגיב לגבי אחת מההחלטות, ניתן לציין שהוועדה המקצועית מסכימה לניתוח שבוצע בהחלטה זו.**
33. צדיק מציינת כי הסוגיה השלישית היא אם ניתן לסווג בקטגוריית מסים על ההכנסה במסגרת דוח רווח או הפסד מסים, שאינם מסים על ההכנסה. חבר הוועדה הרביעי מציין כי מדובר בסוגיה משמעותית מאוד מאחר שקיים הבדל בין IAS 1 לבין IFRS 18 וחברות כוללות כיום בסעיף מסים על ההכנסה, היטלים מסוימים לפי IFRIC 21.

34. חבר הוועדה מציין כי לסוגיה זו אין השפעה בישראל. חבר הוועדה הרביעי משיב כי יש לכך השפעה משמעותית במוסדות פיננסיים ובחברות שעוסקות במשאבי טבע.
35. חבר הוועדה האחר מציין כי התרומה של ההחלטה הטנטטיבית היא בקביעה כי הפרשי השער על מסים על ההכנסה יכללו גם הם בקטגוריית מסים על ההכנסה.
36. **צדיק מסכמת כי גם בסוגיה זו לוועדה המקצועית אין הערות.**
37. צדיק מציינת כי ההחלטה הטנטטיבית הרביעית מתייחסת לגידור כלכלי ולא חשבונאי בקבוצת חברות. מציינת כי חברה בת אחת לוקחת הלוואה במטבע חוץ וחברה בת אחרת נותנת הלוואה באותו מטבע חוץ ומבחינת הקבוצה החשיפה היא הסכום נטו של ההלוואות אשר מגודר בנגזר. מוסיפה כי בדוגמה לקבוצה אין פעילות עסקית עיקרית של מימון או השקעה. מציינת כי הסוגיה הייתה לגבי סיווג הכנסות הריבית והוצאות הריבית על שתי ההלוואות וסיווג הפרשי השער בדוחות הכספיים המאוחדים. מציינת כי מאחר שאין פעילות עסקית עיקרית הכנסות הריבית יזקפו לקטגוריית ההשקעה והוצאות הריבית יזקפו לקטגוריית המימון והסיווג של הפרשי שער יהיה באותה קטגוריה שאלה נזקפו הוצאות הריבית והכנסות הריבית.
38. חבר הוועדה הרביעי מציין כי הסוגיה היא לגבי התוצאות של הנגזר, מאחר ש-IFRS 18 דורש לסווג אותן באותה קטגוריה שבה נכללות ההוצאות או ההכנסות בגין הסיכון שהוא מיועד כלכלית לגדר והשאלה היא אם ניתן לעשות gross up (ולקוף תוצאות הן לקטגוריית המימון והן לקטגוריית ההשקעה). מוסיף כי סעיף 72 קובע שאין לבצע gross up וסעיפים 74ב-75 מתירים במצבים מסוימים לבצע gross-up. מציין כי ההחלטה קובעת כי כאשר הגידור הוא על החשיפה של התחייבות נטו תוצאות הנגזר יסווגו לקטגוריית המימון.
39. חבר הוועדה האחר מציין כי לפי IFRS 18 לא ניתן לעשות gross up. חבר הוועדה הרביעי משיב כי קיימים מקרים שבהם IFRS 18 מתיר לבצע gross up.
40. חבר הוועדה מציין כי קיים נכס של 100 והתחייבות של 120 והחברה מגדרת את החשיפה נטו באמצעות נגזר של 20. מוסיף כי הסוגיה היא אם ניתן לייחס את הנגזר כגידור כלכלי מאחר שמבוצע למעשה gross up. בדעה כי ההחלטה היא ברורה שכן החברה מגדרת חשיפה נטו של 20 ולכן תוצאות הנגזר יסווגו בהתאם לחשיפה נטו של 20.
41. המשתתף מציין כי אם היתה חשיפה של 120 התחייבות, החברה יכולה לבחור לבצע גידור כלכלי של 20 בלבד וגם במקרה כזה תוצאות הגידור יזקפו לפי ההתחייבות. חבר הוועדה הרביעי מציין כי הסוגיה עלתה לאור הגידור נטו. המשתתף מציין כי העובדה שמדובר על שתי חברות בנות אינה רלוונטית וכי תבנית העובדות יכלה להתרחש גם בחברה עצמה. חבר הוועדה הרביעי מסכים.

42. חבר הוועדה האחר שואל איך ההחלטה תואמת את סעיף 75 שבו הובאה דוגמה שתוצאות הנגזר יזקפו לקטגוריה התפעולית (קטגוריית הסל) כאשר הישות מגדרת חשיפה נטו של הכנסות והוצאות במטבע חוץ. מציין כי בהחלטה כל עוד הישות לא טוענת שהיא בוחנת את החשיפה של הנכס בנפרד מהחשיפה של ההתחייבות והיא מגדרת את החשיפה נטו מאחר שהנטו במקרה זה הוא התחייבות, הזקיפה של תוצאות הנגזר תהיה לקטגוריית המימון. מוסיף כי החשיפה נטו יכולה להשתנות ולהפוך לנכס. שואל אם המשמעות היא שבכל תקופה הזקיפה תהיה לקטגוריה אחרת בהתאם ליתרה.
43. חבר הוועדה הרביעי מציין כי בהחלטה ניתן דגש לכך שהישות קבעה את מטרת הגידור כגידור ההתחייבות נטו ולכן אם החשיפה תהיה נכס נטו לא יהיה כלל גידור כלכלי.
44. משתתף נוסף מציין כי בסעיף 75 יש דוגמה של הכנסות שנוקפות לקטגוריה תפעולית ושל הוצאות ריבית שנוקפות לקטגוריית מימון ובשאלה של סיווג תוצאות המכשיר המגדר נקבע כי הם יסווגו בקטגוריה התפעולית ואין קביעה כי תבוצע בחינה אם החשיפה נטו היא התחייבות ובמקרה כזה תוצאות הנגזר יזקפו לקטגוריית המימון.
45. חבר הוועדה מציין כי סעיף 75 לא היה ברור ולכן הגיעה הפנייה ל-IFRIC. מציין כי סעיף 75 אינו מתייחס לשאלה אם חברה יכולה לבצע גידור נטו, אלא רק מציין כי אם הגידור הוא על חשיפה נטו לא ניתן לבצע gross up. בדעה כי הדוגמה אינה מונעת גידור חשיפה נטו. חבר הוועדה הרביעי מציין כי סעיף 72 קובע כי לא ניתן לבצע gross up.
46. חבר הוועדה האחר שואל אם משמעות ההחלטה היא שאם חברה לא טוענת שהיא ביצעה גידור ברוטו (כלומר, ביצעה גידור נטו) אז היא לא יכולה לבצע gross up. בדעה כי למעשה הדוגמה בסעיף 75 מתייתרת מאחר שאם לחברה יש חשיפה נטו, הנגזר יהיה על החשיפה בנטו.
47. חבר הוועדה בדעה שלסעיף 75 יש משמעות כאשר מבוצע גידור על חשיפה נטו ומשמעותו שלא ניתן לבצע gross up כאשר מבוצע גידור על חשיפה נטו. בדעה כי התוצאה המתקבלת היא הגיונית מאחר שאם מבוצע גידור של חשיפה נטו אז תוצאות הגידור יזקפו בנטו. מוסיף כי זקיפה לקטגוריה התפעולית יוצרת עיוותים. חבר הוועדה האחר מסכים ומציין כי הקביעה של קטגוריית הסל יצרה עיוותים ובעייתיות.
48. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי בסעיף 75 הדוגמה היא רגישה יותר שכן הכנסות הריבית מוכרות בקטגוריה התפעולית והוצאות הריבית בקטגוריית המימון. המשתתף הנוסף מציין כי ניתן היה לקבוע בסעיף 75 שגידור חשיפה נטו במקרה האמור יזקף לקטגוריית המימון, אם החשיפה היא התחייבות נטו, אך זו לא הקביעה.
49. חבר הוועדה האחר מציין כי מסעיף 75 לא ניתן היה להבין שאם יש גידור של חשיפה נטו, אך הן ההכנסות והן ההוצאות נוקפות לקטגוריית המימון, ניתן לזקוף את תוצאות הנגזר לקטגוריית המימון, וניתן להבין זאת רק מההחלטה הטנטטיבית.

50. **צדיק מסכמת כי אין הערות גם להחלטה טנטטיבית זו.**

51. חבר הוועדה הרביעי מציין כי נושא הפרשי השער מעורר סוגיות רבות בתקן דיווח כספי בינלאומי 18.

צירופי עסקים

עיקרון המדידה בשווי הוגן – נכסים בלתי מוחשיים

52. צדיק מציינת כי בישיבה הקודמת דנו במספר סוגיות והוחלט לאפשר לחברים לגבש עמדתם באותן סוגיות משמעותיות לקראת ישיבה זו. מוסיפה כי במסגרת חומר הרקע לגבי אותן סוגיות משמעותיות נוסף הטיפול החשבונאי בהתאם לתקינה האמריקאית לחברות פרטיות.

53. צדיק מציינת כי הסוגיה הראשונה היא זיהוי ומדידה של נכסים בלתי מוחשיים במועד הרכישה. מוסיפה כי ה-IFRS for SME נותן הקלה שאם לא ניתן לזהות ולמדוד נכסים בלתי מוחשיים ללא עלות או מאמץ מופרזים, נכסים בלתי מוחשיים אלה לא ימדדו בנפרד ובמקביל מאחר שהמוניטין לא יהיה מוניטין טהור נדרשת הפחתה שיטתית של המוניטין. מציינת כי התקינה האמריקאית מאפשרת כבחירת מדיניות חשבונאית לא להכיר בנכסים בלתי מוחשיים שקשורים ללקוחות, אלא אם כן ניתן למכור אותם או לתת רשיון לשימוש בהם ומאפשרת לא להכיר בהסכמי תחרות. מוסיפה כי בחירת מדיניות חשבונאית כזו דורשת הפחתה שיטתית של מוניטין ויישום עקבי לכל צירופי העסקים העוקבים. מציינת כי בתקינה האמריקאית בחירת מדיניות כזו קיימת גם לגבי יישום שיטת השווי המאזני וגם לגבי הקמה של עסקה משותפת. מציינת כי התקן האנגלי דורש הכרה בכל נכס בלתי מוחשי שמקיים את תנאי ההכרה ואת קריטריון ההפרדה והקריטריון החוזי-משפטי. מוסיפה כי התקן האנגלי מאפשר להכיר בנכסים בלתי מוחשיים נוספים גם אם הם מקיימים רק את אחד הקריטריונים – קריטריון ההפרדה או קריטריון חוזי משפטי ונדרש יישום עקבי לכל הנכסים הבלתי מוחשיים מאותו סוג ולכל צירופי העסקים. מציינת כי הובאה דוגמה של רשיונות ונכתב כי ניתן לפצל גם לסוגים שונים של רשיונות. מציינת כי הציגה בנייר לדיון מספר חלופות להחלטה ומציעה לשמוע את הנוכחים.

54. חבר הוועדה מבקש להעלות נושא עקרוני לפני תחילת הדיון. מציין כי אתמול התקיימה ישיבה של המועצה המקצועית של לשכת רואי חשבון. מוסיף כי דורית קדוש העלתה שאלה רלוונטיות לגבי צרכי המשתמשים ומי מיישם את התקן וזאת מעבר לדיון תיאורטי טהור. מציין כי הסטודנטים אינם לומדים במוסדות להשכלה גבוהה את התקינה הישראלית, אלא רק את התקינה הבינלאומית ורק רואי חשבון ותיקים מכירים את התקינה הישראלית. בדעה כי כאשר מבוצע שינוי של תקינה ישראלית יש לבסס את התקן על התקינה הבינלאומית, אלא אם כן יש סיבה ספציפית לתת החרגות או הקלות פרקטיות לחברות פרטיות. מציין כי הסוגיה השנייה של הפחתת המוניטין נגזרת מההחלטה לגבי הסוגיה הראשונה – הכרה בנכסים בלתי מוחשיים. מוסיף כי כיום קיים תקן חשבונאות מספר 20 (מעודכן) לפיו נדרשת הכרה נפרדת בכל הנכסים הבלתי מוחשיים בצירוף עסקים. מציין כי לא בטוח שיש לסטות מהתקינה הבינלאומית בנושא זה שבו כבר קיים תקן ישראלי שתואם את התקינה הבינלאומית, מבלי להכנס לשאלה מה נכון יותר או מה רלוונטי.

55. חבר הוועדה השישי מסכים עם חבר הוועדה בהיבטים מסוימים. מביא כדוגמה את החשיבות של התקינה הישראלית כתקינה עם מסגרת מושגית איכותית לצרכים אחרים כגון צירוף דוחות כספיים של חברה נערבת המוכנים בהתאם לתקינה ישראלית. מציין כי ככל שהסטיות מהתקינה הבינלאומית יהיו משמעותיות יותר, ייתכן שמעמדה של התקינה הישראלית יפגע ועשויות להיות לכך השלכות נוספות. מוסיף כי בשנתיים האחרונות בוצע אימוץ של מספר תקנים בינלאומיים ובוצעו סטיות נקודתיות בלבד כדי להקל על חברות פרטיות. בדעה שנכון להמשיך בקו המנחה הזה. מוסיף כי נקודת המוצא היא חשובה ובמקרה זה קיים תקן חשבונאות מספר 20 (מעודכן) לפיו יש לזהות נכסים בלתי מוחשיים ואין להפחית את המוניטין באופן שיטתי. מוסיף כי הן ה-IASB והן ה-FASB בחנו שנית את אי הפחתה שיטתית של מוניטין והמסקנות של שני הגופים היו שאין לחזור להפחתה שיטתית של מוניטין וקיימת כוונה להוסיף דרישות גילוי. בדעה כי קביעה שיש להפחית באופן שיטתי מוניטין תהיה חזרה לאחור. מציין כי חברה פרטית שמבצעת צירוף עסקים היא לא חברה קטנה ובמקביל לצד העסקי של צירוף עסקים יש לדרוש מהן לזהות ולהכיר בנכסים הבלתי מוחשיים. בדעה כי מדובר בעלות, אך לא במאמץ מופרז. בדעה כי בחברות קטנות יהיו פחות צירופי עסקים.

56. חבר הוועדה החמישי מציין כי הסטודנטים נבחנים על ההבדלים בין תקינה בינלאומית לבין תקינה ישראלית ולכן הם לומדים במוסדות להשכלה גבוהה את ההבדלים העיקריים. בדעה כי לא ייתכן שהוועדה המקצועית תאמץ את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים לחברות פרטיות ללא דיון וללא סטייה. מציין כי בתקן חשבונאות מספר 22 נעשתה סטייה משמעותית ולא אומץ עקרון ה-fix for fix שיוצר עיוותים. בדעה שיש לקיים דיון מקצועי ומהותי ואם המסקנה תהיה שהדרישות בתקינה הבינלאומית אינן מתאימות, יש לסטות מהן. מציין כי ההחלטות של ה-IASB מושפעות מהעמדות של המשקיעים, המכניסים ורואי החשבון ויש לשאוף שההחלטות במוסד לתקינה יתקבלו על בסיס עמדה מקצועית.

57. חבר הוועדה מציין כי אכן ההבדלים בין תקינה בינלאומית לבין תקינה ישראלית נמצאים בסיליבוס של בחינות המועצה בקטגוריה השלישית. מוסיף כי עובדתית ההבדלים אינם נלמדים במוסדות להשכלה גבוהה. חבר הוועדה החמישי מציין כי אם יכללו שאלות בנושא, המוסדות להשכלה גבוהה ידאגו ללמד את הסטודנטים. חבר הוועדה כי היו מספר שאלות בנושא בבחינות.

58. חבר הוועדה מציין כי טען שיש לקיים דיון כשנקודת המוצא צריכה להיות ה-IFRS ורק כאשר יש בעיה עקרונית והצדקה לחריגה לחברות פרטיות, יש לסטות מכך. בדעה כי זהו המודל לפיו פועלת הוועדה המקצועית כבר שנים רבות (תקן חשבונאות מספר 22, תקן חשבונאות מספר 24 ותקן חשבונאות מספר 27).

59. המשתתף שואל אם הכוונה להצדקה לחריגה רק משיקולי עלות תועלת לחברות פרטיות או גם במקרים שבהם עמדת הוועדה היא שיש קושי תפיסתי וניתן להחריג משיקולים חשבונאיים. מביא כדוגמה בתקן הפרשות שה-IFRS דורש הכרה בנכס תלוי רק כאשר קיימת ודאות למעשה ואילו בתקן חשבונאות מספר 10 שונה הרף ל"צפוי ברמה גבוהה"

וקיימת מורכבות גבוהה יותר בקביעה אם מתקיים. בדעה כי השינוי בוצע מאחר שעמדת הוועדה המקצועית היתה שרף זה הוא נאות יותר. מסכים עם עמדת חבר הוועדה החמישי.

60. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי חבר הוועדה לא טען שלא יתקיים דיון. מוסיף כי יש לקיים דיון ויש לבצע החרגה גם משיקולים חשבונאיים. שואל את חבר הוועדה וחבר הוועדה השישי אם קיימת בעייתיות בדוחות כספיים של חברות פרטיות המוכנים בהתאם לתקנים המבוססים על ה-IFRS for SME.

61. חבר הוועדה השישי מציין כי ה-IFRS for SME חורג מה-IFRS מבחינת שקיפות ונראות. מביא כדוגמה את תקופה ההפחתה השיטתית של מוניטין שנקבעה ל-10 שנים באופן שרירותי ואין לה בסיס כלכלי. מציין כי בבדיקות שביצעו ה-IASB וה-FASB המידע אינו תורם למשקיעים ואין בסיס כלכלי לקביעת תקופת הפחתה של 10 שנים.

62. חבר הוועדה הנוסף מציין כי חבר הוועדה השישי ציין כי יש להיצמד ל-IFRS ואחד הטענות היה שלא יתקבלו דוחות כספיים הערוכים בהתאם לתקינה הישראלית אם התקינה הישראלית תסטה מה-IFRS. חבר הוועדה השישי מבהיר כי בתקינה הישראלית יש מסגרת מושגית דומה ל-IFRS, אך ככל שיהיו סטיות הדבר עשוי להשפיע על רמת הדמיון ועל דברים נוספים כגון האפשרות לצרף דוחות כספיים המוכנים בהתאם לתקינה ישראלית.

63. חבר הוועדה מציין כי כיום ההוראות בתקנות ניירות ערך מאפשרות צירוף דוחות כספיים המוכנים בהתאם לתקינה הישראלית, מאחר שהמסגרת של התקינה הישראלית היא מקיפה. מוסיף כי אם המסגרת של התקינה הישראלית לא תהיה מקיפה, ייתכן שהאפשרות הזו תבוטל.

64. חבר הוועדה הנוסף שואל אם הסתמכות על ה-IFRS for SME עלולה לפגוע במסגרת של התקינה הישראלית. חבר הוועדה השישי משיב כי לא ניתן להשיב על כך באופן כוללני ויש לבחון כל סטייה של ה-IFRS for SME מה-IFRS לגופה. מביא כדוגמה את תקן חשבונאות מספר 46 אשר מבוסס על ה-IFRS for SME, תוך קבלת החלטות מושכלות בנושאים ספציפיים. מציין כי לעניין זיהוי נכסים בלתי מוחשיים כיום מיושם תקן חשבונאות מספר 20 (מתוקן) שכבר דורש זיהוי של נכסים בלתי מוחשיים ולכן החלטה לבטל זאת היא חזרה לאחור. מוסיף כי החלטה זו כפי שהוצג על ידי צדיק קשורה קשר הדוק להפחתה שיטתית של מוניטין.

65. חבר הוועדה הנוסף בדעה שברוב המקרים ניתן לזהות את הנכסים הבלתי מוחשיים ולבצע PPA.

66. היו"ר בדעה שיש להפחית מוניטין באופן שיטתי. מציין כי בהיעדר הוראה להפחתה שיטתית, חברות לא נוהגות להפחית מוניטין כתוצאה מירידת ערך אלא רק כאשר מתרחש אירוע דומיננטי. מביא כדוגמה את המקרה של חברת טבע אשר בה סכום המוניטין עלה על ההון העצמי ולא נעשתה הפחתה של ירידת ערך בטענה שהמוניטין הוא סינרגי לכל החברה.

67. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי יש לדון בנפרד בכל סוגיה ויש סוגיות שקשורות. מוסיף כי לעיתים תתקבל החלטה לסטייה מאחר שהמהות הכלכלית אינה משתקפת בצורה נאותה בטיפול החשבונאי ולעיתים עקב שיקולי עלות תועלת כדי להתאים את התקינה לחברות הפרטיות.
68. משתתף רביעי מציין כי עצם קיומו של דיון נוסף ב-IASB וב-FASB לגבי חזרה להפחתה שיטתית של מוניטין מעיד שהיו ספקות לגבי השיטה הקיימת. מוסיף כי יש לבחון מדוע התקבלה החלטה לא לחזור להפחתה שיטתית – האם מסיבות פוליטיות או מסיבות ענייניות.
69. היו"ר מבקש להגיש את עיקר הפרוטוקולים של הדיונים באותו נושא. בדעה כי ייתכן שהשיקולים היו פוליטיים ולא דווקא מקצועיים.
70. חבר הוועדה השישי מסכים לחפש ולרכז את עיקרי הדיונים.
71. חבר הוועדה הרביעי מציין כי גוף התקינה לחברות פרטיות אמריקאיות, ה-PCC, דן בנושא יותר מפעם אחת ומאפשר (ככל הנראה משיקולי עלות תועלת) לחברות פרטיות בחירה בין זיהוי מלוא הנכסים הבלתי מוחשיים לבין אי זיהוי של נכסים בלתי מוחשיים מסוימים ובמקרה האחרון נדרשת הפחתה שיטתית של המוניטין. מסכים עם חבר הוועדה החמישי שיש לדון בכל סוגיה ולהסתכל גם על גופי התקינה לחברות פרטיות ולא רק על ה-IFRS. היו"ר מבקש להביא גם את הפרוטוקולים של הדיונים ב-PCC כאשר קיבלו את ההחלטה הזו.
72. משתתף חמישי מציין כי הפחתת מוניטין היא סוגיה ספציפית. בדעה כי חבר הוועדה וחבר הוועדה השישי התייחסו לעקרון הכללי בקביעת התקינה ולעניין הפחתת מוניטין נבחן את הפרוטוקולים ונקבל החלטה. בדעה כי נכון יותר שנקודת המוצא תהיה ה-IFRS ורק במקרים שנכון לקיים סטייה לחברות פרטיות כהקלה פרקטית, יש לבצע את הסטייה. מציין כי הדוגמה שניתנה על ידי המשתתף מקשה ואינה מקלה ודורשת ביצוע הערכות. מוסיף כי ייתכנו מקרים בודדים שבהם הטיפול החשבונאי לפי IFRS אינו משקף וגם במקרים אלה יש לסטות מה-IFRS. בדעה כי העובדה שבמוסדות להשכלה גבוהה, התקינה ישראלית אינה נלמדת או שבמבחני המועצה הנושא לא מופיע אינה צריכה להשפיע על התקינה.
73. חבר הוועדה החמישי בדעה כי אין המדובר במקרים בודדים שבהם הטיפול החשבונאי לפי IFRS אינו משקף ובמקרים אלה יש לסטות מה-IFRS אם הוועדה המקצועית בדעה כי יש טיפול חשבונאי שמשקף בצורה טובה יותר. מוסיף כי יש לבצע את הסטייה כאשר מדובר בנושא עקרוני וחשוב (לדוגמה, מוניטין, רווח מרכישה הזדמנותית).
74. המשתתף החמישי מציין כי חברות פרטיות שמבצעות עסקאות של צירופי עסקים הן חברות גדולות. מוסיף כי חברות כאלה לעיתים מתמודדות במכרזים מול חברות שמיישמות IFRS

- וכתוצאה מכך הן בעמדה נחותה עקב יישום התקינה הישראלית, שהיא שונה. מציין כי חברות כאלה נדרשות להסביר את ההבדלים בטיפול החשבונאי.
75. המשתתף הרביעי מציין כי אין רלוונטיות לאיזו תקינה מיושמת אם התקינה אינה IFRS, שכן ממילא יידרשו הסברים, בין אם מדובר בהקלה ובין אם מדובר בסטייה.
76. המשתתף מציין כי אם מדובר בעיוות הרי שהמזיע במכרז אמור לעשות התאמה ל-IFRS. בדעה כי לא הגיוני שנמשיך את העיוות גם בתקינה הישראלית.
77. חבר הוועדה האחר מציין כי בדיון הקודם נדונה השאלה מה תהיה נקודת המוצא לדיון – 3 IFRS for SME, IFRS או תקן אחר. מציין כי בדיון הקודם חבר הוועדה השישי לא נכח והיה שיוויון בין אלה שהיו בדעה שנקודת המוצא צריכה להיות 3 IFRS לבין אלה שהיו בדעה שיש לבחור נקודת מוצא אחרת. מדגיש כי עמדתו הייתה שנקודת המוצא צריכה להיות 3 IFRS אבל כנקודת מוצא ולא כדי לאמץ את כל הוראותיו כמו שהן, אלא כדי לקיים דיון בסוגיות הספציפיות. מוסיף כי בהשוואה שהציגה צדיק בישיבה הקודמת 3 IFRS יותר מקיף.
78. חבר הוועדה החמישי מציין כי כרגע מתקיים דיון בסוגיות ספציפיות. בדעה שיש הסכמה שנקודת המוצא היא 3 IFRS מאחר שהוא תקן מקיף ושיש לבחון את הטיפול החשבונאי בסוגיות שונות. בדעה שאין למנוע את הדיון בטענות שונות. חבר הוועדה האחר מסכים.
79. צדיק מציינת כי בישיבה הקודמת לא סוכמה נקודת המוצא והוחלט לקיים דיון ב-4-5 סוגיות מרכזיות כדי לקבוע איזה נקודת מוצא מתאימה יותר. חבר הוועדה החמישי מסכים.
80. חבר הוועדה מציין כי נקודת המוצא היא קריטית להמשך הדיון.
81. היו"ר בדעה כי נושא הפחתת המוניטין הוא קריטי ובדעה שלצורך הדיון יש להביא את הפרוטוקולים של קבלת ההחלטות בגופים הבינלאומיים. חבר הוועדה הנוסף מסכים עם היו"ר שיש לבחון את הנימוקים של גופים אלה.
82. חבר הוועדה החמישי מסכים ומציין כי דעתו מגובשת כי הפרדה של נכסים בלתי מוחשיים מסוימים מהמוניטין היא הפרדה מלאכותית (רשימת לקוחות, סימן מסחרי, מותג וכו') ללא קשר להפחתת מוניטין. בדעה כי נכסים אלה שונים מחוזים קיימים שניתן לחשב לגביהם זרם הכנסות צפוי וניתן להכיר בנכס בלתי מוחשי שהוא ניתן להגדרה, לזיהוי ולמדידה ולאפיין אותו בנפרד מהמוניטין, ללא קשר להפחתת המוניטין. מוכן להכין מסמך של נימוקים בעד ונגד הכרה בנכסים בלתי מוחשיים מסוימים ובמוניטין וניתן יהיה לקיים דיון על סמך מסמך זה ועל סמך הנימוקים של הגופים הבינלאומיים מבלי לצאת מנקודת הנחה שה-IFRS הוא התקינה היחידה הנאותה.

83. היו"ר מבקש מצדיק וחבר הוועדה השישי לרכז מתוך הפרוטוקולים טיעונים בעד ונגד הכרה בנכסים בלתי מוחשיים בעת צירוף עסקים וכן בעד ונגד הפחתה שיטתית של מוניטין לקראת הדיון הבא.
84. היו"ר מבקש מחבר הוועדה הרביעי לרכז את אותם טיעונים מתוך הדיונים של ה-PCC. חבר הוועדה הרביעי מציין כי מדובר על שנים רבות אחורה וינסה להגיע לדיונים.
85. המשתתף החמישי בדעה שיש לקבל החלטה לגבי הגישה העקרונית ורק לאחר מכן לדון בכל סוגיה בפני עצמה. חבר הוועדה הנוסף בדעה שלא ניתן לקבל החלטה עקרונית מאחר שהדיון בישיבה הקודמת התבסס על מסמך השוואה בין 3 תקינות שהוכן על ידי צדיק ובישיבה זו לא נוסף מידע ולא הושגה הסכמה. בדעה שהנימוקים יתנו פרספקטיבה לגבי קבלת ההחלטות בגופים הבינלאומיים ונוכל לקבל החלטה אם ניתן להתבסס על ה-IFRS for SME או על תקינה אחרת.
86. היו"ר מציע לבקש משוב לרכז מחקרים אקדמיים בנושא הפחתת מוניטין. בדעה שככל שנקבל יותר היוזונים נוכל לקבל החלטה מושכלת יותר.
87. חבר הוועדה מעריך שבדיונים של ה-IASB וה-FASB תהיה התייחסות למחקרים כאלה.
88. משתתף שישי מציין כי במכון קסירר גם נערך מחקר בנושא בעבר. חבר הוועדה בדעה שהמחקר היה בתקופה שבה מוניטין הופחת באופן שיטתי והמחקר שנחוץ לצורך הדיון הוא אם הפחתה שיטתית של מוניטין תורמת או לא תורמת.
89. חבר הוועדה הרביעי מציין כי לא רק בתקינה האמריקאית לחברות פרטיות ניתנת אפשרות בחירה אם להפחית מוניטין באופן שיטתי. מביא כדוגמה את התקינה ההולנדית לפיה נדרשת הפחתה שיטתית של מוניטין על פני 10-20 שנה, כלומר הפחתה שיטתית של מוניטין קיימת גם באיחוד האירופי.
90. חבר הוועדה השישי שואל מה הייתה נקודת המוצא לתקינה ההולנדית האמורה. חבר הוועדה הרביעי בדעה שנדרשה הפחתה שיטתית של מוניטין גם בעבר. חבר הוועדה השישי מציין כי לפיכך נקודת המוצא שונה.
91. חבר הוועדה הרביעי מציין כי בניגוד לעמדת חבר הוועדה החמישי, בדעה כי יש לדרוש הכרה בנכסים בלתי מוחשיים, אך יש לאפשר הפחתה שיטתית של מוניטין על פני תקופה של 20-10 שנה כהקלה פרקטית. בדעה כי לדלוט יש מסמך השוואה בין תקינה בינלאומית לתקינה הולנדית. צדיק מציינת כי דרישה כזו או אפשרות כזו קיימות גם בתקינה האנגלית לחברות פרטיות, גם ב-IFRS for SME וגם בתקינה האמריקאית לחברות פרטיות.

92. היו"ר מבקש להכין את החומר לקראת הישיבה שאחרי הישיבה הבאה (27.1.26). מציין כי בישיבה הבאה נדון בהערות לשכת רואי חשבון בישראל להצעה לתקן חשבונאות מספר 46, מכשירים פיננסיים.

93. המשתתף השישי מציע לבחון את התקינה במדינות מפותחות נוספות. היו"ר מסכים.

94. היו"ר נועל את הישיבה.